

**32 VIRTUAL, AUGMENTED, & MIXED
REALITY PROGRAMS FOR LIBRARIES / EDITED BY
ELLYSSA KROSKI. CHICAGO: ALA EDITIONS, 2021.**

Knjiga *32 virtual, augmented, & mixed reality programs for libraries* u izdanju Američkog knjižničarskog društva objavljena je 2021. godine. Urednica je Ellyssa Kroski, ravnateljica Informacijskih tehnologija i marketinga u knjižnici New York Law Institute, a ujedno je i nagrađivana urednica i autorica.

Knjiga je koncipirana kao priručnik za provedbu programa koji se koriste tehnologijama virtualne (VR), proširene (AR) i miješane (MR) stvarnosti (eng. *virtual reality* – VR, *augmented reality* – AR, *mixed reality* – MR). Primjerice, te su tehnologije VR i AR naočale (npr. Oculus ili zSpace) i oprema koja podržava rad s njima – računala, razni softverski paketi i drugi pomoćni alati. Knjiga je namijenjena narodnim, školskim i visokoškolskim knjižničarima i knjižnicama. Autori pojedinih tekstova knjižničari su u knjižnicama u kojima su opisane radionice i provedene. Knjiga sadržava opise trideset dviju radionica koje su prikazane svaka u zasebnom poglavlju.

VR, AR i MR računalna oprema i tehnologija pokrivaju širok raspon tema i mogućnosti primjene, a u opisanim radionicama korištene su na različite načine, u nekima manje, u nekima više. Prije svega, primjenjuju se pri edukaciji korisnika za korištenje spomenutim tehnologijama. Zatim se primjenjuju za proširivanje knjižničnih zbirki, izložaba i radionica pomoću virtualne i proširene okoline. Primjenjuju se i pri organiziranju virtualnih šetnji, putovanja i istraživanja i različitih radionica poput 3D modeliranja, izrade virtualnih šetnji, virtualnog kiparstva, sigurnosti u prometu, kao i pri edukaciji iz svih STEM područja.

Tekstovi su oblikovani kao pripreme za provedbu radionice s detaljnim uputama i pregledom cijeloga tijeka radionice. U uvodu se opisuje koncept radionice, navode se definicije i objašnjenja korištenih tehnologija i opreme, a zatim se opisuje detaljna provedba koja uključuje popis potrebnih uređaja, materijala, opreme i digitalnih alata. Također je navedeno kojem je uzrastu radionica namijenjena, za koju je vrstu knjižnice prikladna te okvirni iznos potrebnih sredstava.

Može se reći da su sve opisane radionice izvedive u narodnim, školskim i visokoškolskim knjižnicama te da ciljne skupine odgovaraju profilima korisnika tih knjižnica. Većina radionica namijenjena je starijima od 13 godina i odraslima (13+), nekolicina ih je namijenjena mlađima od 7 godina, međutim sve su prilagodljive različitim dobnim skupinama i različitim sposobnostima korisnika. Gdje god

je moguće, popisane su besplatne inačice digitalnih alata i donose se upute gdje i kako nabaviti opremu i programe.

Tekstovi su popraćeni ilustracijama i fotografijama. Navode se i mnogi dodatni izvori, kao i ideje za daljnje aktivnosti s istom opremom – kako i za što se knjižničari mogu poslužiti tim tehnologijama u promicanju i postizanju ciljeva svoje knjižnice.

Marija Turković Kordić
marija.turkovic.kordic@kgz.hr